

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1399/2019
05.03.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., као правног следбеника иза пок. ББ из ..., чији је пуномоћник Радисав Маравић, адвокат из ..., против туженог Предузеће „ВВ“ АД ..., чији је пуномоћник Слободан Сврзић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4729/17 од 17.10.2018. године, у седници одржаној 05.03.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против одлуке из става првог, другог и четвртог изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4729/17 од 17.10.2018. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Смедереву П1 602/14 од 09.12.2015. године, исправљеном решењем истог суда П1 602/14 од 20.06.2016. године, у ставу првом изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца ББ из ... којим је тражио да се поништи као незаконито решење директора туженог о отказу уговора о раду и да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад и послове које је обављао пре доношења оспореног решења. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4729/17 од 17.10.2018. године, преиначена је првостепена пресуда у делу става првог изреке и у ставу другом изреке, па је поништено као незаконито решење директора туженог од 23.10.2006. године и обавезан је тужени да тужиљи, као правном следбенику пок. ББ, накнади трошкове парничног поступка у износу од 342.000,00 динара. Жалба тужиоца је одбијена као неоснована и првостепена пресуда је потврђена у делу става првог изреке у коме је одбијен захтев за враћање пок. ББ на рад и послове које је обављао пре доношења оспореног решења. Такође, тужиљи су досуђени и трошкови жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију, којом суштински побија став први, други и четврти изреке, због

битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Подносилац ревизије предлаже да се побијана пресуда укине или преиначи и тужбени захтев одбије као неоснован, те да се тужила обавезе да туженом накнади трошкове парничног поступка.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду по ревизији туженог у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11 и 55/14), па је утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Неосновани су ревизијски наводи туженог да је другостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку, будући да је у овој парници одлучено о тужби која је поднета у складу са чланом 194. Закона о парничном поступку.

Према стању у спису предмета, решењем туженог од 23.10.2006. године запосленом (сада покојном) ББ из ... је отказан уговор о раду на основу члана 175. и члана 179. Закона о раду у вези са чланом 18. Закона о штрајку, због учињене повреде радне дужности. Наведено решење је образложено тврдњама да је запослени ББ током трајања штрајка код туженог послодавца дана 26, 27. и 28. јула 2006. године са осталим штрајкачима блокирао колски улаз у круг фабрике послодавца и на тај начин онемогућио одвијање саобраћаја из круга фабрике послодавца, као и према кругу фабрике. Тужени послодавац је доставио запосленом ББ упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду, дана 15.08.2016. године, на које се запослени изјаснио писаним путем. Првостепени суд је утврдио да су сви штрајкачи који су стајали у непосредној близини капије изразили сагласност да учествују у групи која је спречавањем саобраћаја у круг предузећа вршила притисак на послодавца да изврши захтеве садржане у одлуци о штрајку, те да су штрајкачи оваквим понашањем манифестовали вољу да послодавца онемогуће да располаже средствима за обављање делатности, а могли су и морали су знати да је овакав штрајк недозвољен и да својим понашањем доприносе незаконитости штрајка.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је утврдио да је решење о отказу уговора о раду законито, па је у складу са тим одбио тужбени захтев којим је тужилац ББ тражио да се решење о отказу уговора о раду туженог поништи и да се тужилац врати на рад.

Тужилац ББ је уложио жалбу на наведену првостепену пресуду, али је у току жалбеног поступка дана 30.05.2017. године преминуо, па је парнични поступак прекинут а, потом, настављен када је законски наследник пок. ББ, његова супруга АА, изјавила да преузима овај поступак.

Одлучујући о жалби тужиоца на првостепену одлуку, другостепени суд је извео закључак да је ожалбена одлука донета на темељу погрешне примене материјалног права у делу у коме је одбијен захтев тужиоца ББ да се поништи решење о отказу уговора о раду, имајући у виду да из садржине исказа тужиоца произлази да исти није учествовао у блокади капије, да није спречавао послодавца да користи и располаже

средствима којима обавља делатност, нити је приликом доласка возила спречавао пролаз, већ је прилазио капији када су се запосленима обраћали представници синдиката. Наведено су потврдили саслушани сведоци, запослени код туженог, који нису учествовали у штрајку, из чијих исказа следи да се за време штрајка радило нормално, да се процес производње нормално одвијао и да нису видели да је неки камион враћен, односно онемогућен да уђе или изађе из фабричког круга. Поред изнетог, другостепени суд је извео закључак да тужени није утврдио која су лица учествовала у блокади капије, нити је у упозорењу о постојању услова за отказ уговора о раду прецизно дефинисао које је повреде радних дужности запослени ББ учинио.

Према становишту Врховног касационог суда, одлука донета у другом степену, којом је преиначена првостепена одлука тако што је поништено решење о отказу уговора о раду запосленог ББ од 23.10.2006. године, заснована је на правилној примени материјалног права из члана 179. став 1. тачка 3) и члана 191. Закона о раду, те члана 18. став 2. Закона о штрајку.

Штрајк или прекид рада представља Уставом гарантовано основно социјално право. Према одредби члана 61. Устава Републике Србије, запослени имају право на штрајк, у складу са законом и колективним уговором. Право на штрајк може бити ограничено само законом, сходно природи или врсти делатности. Закон о штрајку („Службени гласник РС“ број 101/05, 103/12), у члану 14. став 1, прописује да организовање штрајка, односно учешће у штрајку под условима утврђеним овим законом не представља повреду радне обавезе, не може бити основ за покретање поступка за утврђивање дисциплинске и материјалне одговорности запосленог и не може за последицу имати престанак радног односа запосленог. За разлику од учешћа у законитом штрајку који се не може санкционисати отказом уговора о раду, одредбом члана 18. став 2. Закона о штрајку је прописано да члан штрајкачког одбора или учесник у штрајку који штрајк организује и води на начин којим се угрожава безбедност лица и имовине или здравља људи или који спречава запослене који не учествују у штрајку да раде, односно онемогућава наставак рада по окончању штрајка или спречава послодавца да користи средства и располаже средствима којима послодавац обавља делатност чини повреду радне дужности за коју се може изрећи мера престанак радног односа. Овај отказни разлог, међутим, подразумева да постоји конкретно противправно поступање и индивидуална одговорност запосленог током штрајка, јер учесник штрајка који се понаша по правилима не може сносити одговорност за незаконито поступање других учесника.

У конкретном случају запослени код туженог пок. ББ је заједно са осталим радницима туженог био учесник штрајка у утврђеном периоду, али није био организатор штрајка, нити члан штрајкачког одбора. По оцени овога суда, одредба члана 18. став 2. Закона о штрајку, на коју се тужени позвао у решењима о отказу уговора о раду, посебна је у односу на повреду радне обавезе запосленог у штрајку и њу може извршити само члан штрајкачког одбора, односно учесник који је организатор штрајка или који штрајк води, што ББ није био. Наведено не искључује дисциплинску одговорност запосленог учесника у штрајку, као и одговорност за евентуално причињену штету у ком случају је тужени морао да индивидуализује одговорност сваког запосленог уместо што је доносио типска решења о отказу уговора о раду. Запослени ББ својим радњама није спречавао одвијање радног процеса код послодавца,

а само присуство у близини фабричке капије где су се окупљали учесници штрајка не значи да је онемогућавао одвијање саобраћаја.

Са изнетог, Врховни касациони суд налази да током поступка није доказано да је понашање тужиоца у току штрајка било у супротности са одредбама Закона о штрајку, односно да је својим понашањем пок. ББ учинио повреду радне обавезе за коју се може изрећи мера престанка радног односа.

Из наведених разлога, одлучено је као у изреци ове пресуде, на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић